

Protokół
z Plenarnego Posiedzenia Rady Dialogu Społecznego
z dnia 22 października 2020 r.

Miejsce posiedzenia: Hybrydowo, Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” oraz wideokonferencja.

Przewodniczący: Pan Andrzej Malinowski, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego

W spotkaniu uczestniczyli członkowie Rady Dialogu Społecznego oraz zaproszeni goście. Stronę rządową reprezentowali: Pan Jarosław Gowin – Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii; Pani Olga Semeniuk – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii; Pani Marlena Małąg – Minister Rodziny i Polityki Społecznej; Pan Sebastian Skuza – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów; Pan Zbigniew Grygłas – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych; Pan Michał Kurtyka – Minister Klimatu i Środowiska; Pan Adam Guibourgé-Czetwertyński – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska; Pani Małgorzata Jarosińska – Jedynek – Minister Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Pan Błażej Poboży – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. W posiedzeniu wzięli także udział: Pani Agnieszka Lenartowicz-Łysik – Przedstawicielka Prezydenta RP; Pan Bogdan Drzastwa – Zastępca Głównego Inspektora Pracy; Pan Ryszard Kokoszczynski – Członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego oraz Pan Marek Wójcik – Przedstawiciel Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Informacja strony rządowej na temat Krajowego Planu Odbudowy.
2. Neutralność klimatyczna – debata, w tym prezentacja wniosków z posiedzeń WRDS-ów w zakresie:
 - Ocena szans na dotarcie do celu neutralności klimatycznej w 2050r. – w ramach danego regionu.

- Bariery prawne, ekonomiczne organizacyjne i inne, utrudniające lub uniemożliwiające przeprowadzenie transformacji zmierzającej do neutralności klimatycznej w 2050 r.
- Sektory/branże najbardziej zagrożone podczas realizacji polityki neutralności klimatycznej oraz sektory/branże, które mogą rozwijać się i pełnić rolę koła zamachowego lokalnej gospodarki.
- Wskazanie, czy realizacja celu neutralności klimatycznej będzie wymagała zastosowania programów osłonowych (np. socjalnych, edukacyjnych, rewitalizacyjnych).
- Wskazanie konkretnych projektów/inwestycji, które powinny podlegać wsparciu (m.in. finansowemu, organizacyjnemu) w ramach realizacji Europejskiego Zielonego Ładu w latach 2021-2027.

3. Sprawy bieżące.

Przewodniczący Andrzej Malinowski powitał wszystkich obecnych na posiedzeniu plenarnym. Następnie przedstawił porządek obrad posiedzenia.

Jarosław Gowin, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii wyraził chęć dialogu i konsultacji ze stroną społeczną. Podkreślił szansę, która stoi przed Radą. Wskazał, że obecna struktura ministerstwa sprzyja poszukiwaniu dobrych rozwiązań dla rynku pracy i rozwoju gospodarki. Zadeklarował obiektywne i równe odnoszenie się do strony pracowników i strony pracodawców.

Ad 1

Małgorzata Jarosińska-Jędynak, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej przedstawiła główne założenia i informacje dotyczące Krajowego Planu Odbudowy. Powiedziała, że instrument Recovery and Resilience Facility jest jednym z największych instrumentów wsparcia w ramach Funduszu Odbudowy. Zaznaczyła jego tymczasowy charakter oraz powiedziała, że ma za zadanie wspieranie reform i powiązanych z nimi inwestycji w okresie od 2021 do 2027 roku. Podkreśliła potrzebę wprowadzania zmian ekologicznych i cyfrowych, promowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz tworzenie miejsc pracy. Wskazała na ścisłe powiązanie RRF z Europejskim Semestrem Reform. Zaznaczyła, że kwota przeznaczona dla Polski wyniesie 57,3 mld euro, przy czym większość (59,7%) będzie miała charakter pomocy zwrotnej z terminem spłaty do 2058 roku. Oznajmiła, że Polska będzie jednym z większych

beneficjentów i w pierwszym cyklu będzie mogła otrzymać 70% przyznanych pieniędzy w ramach pomocy. Nakreśliła rozdział przeznaczenia kwoty jako 20% środków na cyfryzację oraz 37% kwoty na zieloną transformację. Wskazała na konieczność stworzenia systemowej kontroli oraz rozliczania projektów na podstawie kamieni milowych. Prognozowała trudności ze składaniem i realizacją wniosków ze względu na bardzo dokładną kontrolę. Powiedziała, że zakres RRF obejmuje polityki dotyczące spójności gospodarczej; społecznej i terytorialnej; zielonej i cyfrowej transformacji; zdrowia; konkurencyjności; odporności; wydajności; kształcenia i umiejętności; badań naukowych i innowacji; inteligentnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz miejsc pracy i inwestycji. Zwróciła uwagę na zachęcanie państw członkowskich przez Komisję Europejską do podejmowania działań związanych między innymi do korzystania z odnawialnych źródeł energii; termo-modernizowania budynków; budowy stacji wodorowych i punktów ładowania pojazdów elektrycznych; rozbudowy sieci 5G oraz niwelowaniu zjawiska wykluczenia cyfrowego. Zaznaczyła dużą rolę Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w tworzeniu Matrycy Krajowego Planu Odbudowy. Wskazała na czerpanie inspiracji z Planu i Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Powiedziała, że strona rządowa w ramach KPO będzie chciała podjąć dodatkowo prace związane z poprawą edukacji i spójności terytorialnej, zmniejszeniem ubóstwa oraz unowocześnianiem rynku pracy. Oznajmiła, że prace są prowadzone w szybkim tempie, aby Polska była jednym z liderów w tworzeniu rozwiązań oraz aby uniknąć sytuacji w której Unia narzuca Polsce rozwiązania, które mogłyby być niekorzystne. Powiedziała, że wpłynęło około 2000 projektów do KPO z czego po wstępnej selekcji zredukowano liczbę pomysłów do około 1000. Zaznaczyła, że selekcja projektów i prace nad nimi odbywają się w 8 Grupach roboczych ds. wyborów projektów do KPO, przy czym tylko w jednej grupie na obecną chwilę nie ma przedstawicieli partnerów społecznych. Stwierdziła, że strona rządowa prowadzi nieformalne konsultacje z KE dotyczące KPO aby przedłożyć gotowy dokument przed terminem wyznaczonym na koniec 2020 roku. Zaznaczyła, że strona rządowa stara się określić reformy oraz związane z nimi projekty inwestycyjne aby nie utracić środków na ten rok. Jako funkcje matrycy KPO przedstawiła logikę programowania interwencji w KPO. Oznajmiła, że matryca przestanie być dokumentem żywym w chwili gdy Komisja Europejska zaakceptuje KPO.

Przewodniczący Andrzej Malinowski otworzył dyskusję zaznaczając, aby skupić się na pytaniach.

Andrzej Radzikowski, OPZZ podkreślił potrzebę włączenia partnerów społecznych we wszystkie etapy prac nad KPO. Wskazał na brak określenia kluczowych inwestycji przez stronę rządową.

Rafał Baniak, Pracodawcy RP zapytał kto finalnie będzie zatwierdzał projekty, które będą pochodziły od Polskich firm oraz kiedy matryca stanie się dokumentem zamkniętym.

Sławomir Broniarz, OPZZ nakreślił problem związany ze zdalną edukacją oraz brakiem dostępu do Internetu w wielu miejscowościach.

Zygmunt Mierzejewski, OPZZ zaznaczył potrzebę zaktualizowania strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju lub opracowania nowego dokumentu, który jasno wskazywałby kierunek rozwoju. Powiedział, że pisma wystosowane do rządu w ramach ZP ds. funduszy europejskich pozostały bez odpowiedzi.

Jan Klimek, ZRP podkreślił potrzebę poprawy dialogu społecznego oraz konsultacji KPO z partnerami społecznymi.

Dariusz Potyrała, OPZZ zapytał jak zostaną skorelowane wszystkie procesy dotyczące Zielonej Transformacji w świetle krótkich terminów.

Jarosław Gowin, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii oznajmił, że strona rządowa rozpoczyna prace nad programem szerokich reform i pomimo napiętych terminów postara się wszystko konsultować.

Małgorzata Jarosińska-Jedynak, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej powiedziała, że projekty będą ostatecznie zatwierdzane przez Radę Ministrów i zaprosiła partnerów społecznych do zgłaszania swoich ekspertów do Grupy roboczej dotyczącej zdrowia, która powstała jako ostatnia i dotychczas nie zaproszono strony społecznej do prac w tej grupie. Wskazała, że Grupy robocze są jedynym organem oceniającym wnioski. Powiedziała, że będą pozyskane dodatkowe środki w celu poprawy jakości zdalnej edukacji. Oznajmiła, że transformacja energetyczna będzie uwzględniona w ramach KPO jednakże będą to programy krótkoterminowe, natomiast programy długoterminowe będą realizowane w np. ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

Przewodniczący Andrzej Malinowski podziękował stronie rządowej za przedstawione informacje i rozpoczął dyskusję na temat punktu drugiego.

Dariusz Potyrała, OPZZ podkreślił powagę sytuacji oraz wskazał na możliwość wystąpienia daleko idących konsekwencji w przypadku podjęcia złych decyzji.

Ad 2

Przewodniczący Andrzej Malinowski podkreślił, że wspólnie z Min. Kurtyką wysłał pismo do WRDSów w sprawie ich stanowiska dotyczącego tak zwanego Zielonego Ładu. Powiedział, że uzyskał odpowiedzi z podsumowaniem i wnioskami z debat od 8 z 16 województw. Poprosił Pana Wołajko o przedstawienie wyników.

Piotr Wołajko, Pracodawcy RP powiedział, że większość WRDSów deklaruje otwartość do dyskusji. Zwrócił uwagę na potrzebę poprawy współpracy pomiędzy komórkami wszystkich instytucji, które są odpowiedzialne za wprowadzenie Zielonego Ładu. Podkreślił istotną rolę partnerów społecznych, organizacji pozarządowych oraz ludności lokalnej we wprowadzaniu transformacji energetycznej. Wskazał istotną rolę technologii wodorowych w transporcie zbiorowym. Podkreślił, że WRDS-y wyrażają niepokój dotyczący niewystarczających funduszy w wielu województwach oraz zdezaktualizowanego prawa. Przedstawił ich obawy o możliwość wystąpienia ubóstwa energetycznego oraz o możliwość wystąpienia trudnej sytuacji dla sektorów energochłonnych. Wskazał turystykę i usługi telekomunikacyjne jako koło zamachowe budżetu wielu województw. Kończąc, zazaczył, że WRDS-y kładą też duży nacisk na kwestie edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Michał Kurtyka, Minister Klimatu i Środowiska wskazał, że Polska nie zadeklarowała uzyskania neutralności klimatycznej do 2050 roku, niemniej będzie partycypować w osiągnięciu tego celu przez Unię Europejską. Oznajmił, że pandemia wprowadziła chaos i dużo utrudnień, jednakże dzięki niej, Polska otrzymała duże dotacje. Powiedział, że należy szybko podejmować decyzje oraz, że Polska ma szanse aspirować na miano lidera w zakresie transportu w UE jako producent i eksporter autobusów zero-emisyjnych. Podkreślił nowe szanse dla gospodarki oraz nadzieję na nowe miejsca pracy. Wskazał na istotną rolę partnerów społecznych w dialogu.

Adam Guibourgé-Cztertyński, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska powiedział, że cel redukcyjny na 2030 rok według KE wynosi 55%. Nakreślił potrzebę przeprowadzenia szerokiej publicznej debaty, wprowadzenia zmian legislacyjnych oraz mechanizmów osłonowych dla gospodarki w regionach, które mogą nie udźwignąć ciężaru transformacji. Jako priorytet wskazał tworzenie nowych miejsc pracy w zamian

zlikwidowanych etatów, wsparcie legislacyjno-finansowe dla nowych czystych technologii oraz edukację i kształcenie postaw proekologicznych wśród społeczeństwa.

Przewodniczący Andrzej Malinowski otworzył debatę i oddał głos Panu Pazdanowi.

Ryszard Pazdan, BCC wskazał na zdezaktualizowanie się dokumentów strategicznych państwa. Zapytał o Strategię Niskoemisyjną, nad którą pracowano w 2019 roku. Podkreślił, że nowe wytyczne Unii mówią o poziomie redukcji CO₂ o 60%.

Andrzej Radzikowski, OPZZ wskazał na dorobek prac Zespołu ds. polityki gospodarczej i rynku pracy, który nie został wykorzystany przez stronę rządową. Wskazał szereg zagrożeń dla pracowników związanych z likwidacją zakładów pracy i wycofywaniem zagranicznych inwestycji w Polsce. Zaznaczył, że państwo powinno wspierać obywateli w trakcie trwania transformacji, a także dążenie do wytycznych UE powinno być realizowane w oparciu o konkretne modele i prognozy dla gospodarki. Podkreślił potrzebę wzmocnienia dialogu oraz zadeklarowania przez rząd jednego obranego kierunku. Powiedział, że cały system energetyczny nie może opierać się tylko na odnawialnych źródłach energii i przypomniał rolę państwa jako inwestora. Postulował o uregulowanie zapisów prawnych oraz o odtworzenie każdego zlikwidowanego miejsca pracy w trakcie zmian energetycznych.

Dorota Zawadzka, Konfederacja Lewiatan powiedziała, że w organizacji Konfederacja Lewiatan powołano Radę ds. zielonej transformacji żeby wspomóc optymalny proces zielonej transformacji w poszczególnych sektorach. Wskazała na dużą szansę w neutralności klimatycznej dla ojczywistych przedsiębiorców. Podkreśliła, że przemysł musi otrzymać klarowną informację od rządu, w którym kierunku ma się rozwijać, żeby był mocny i stabilny. Wyraziła zaniepokojenie o kwestie finansowe, a także o sektory energetyczne i energochłonne. Zaznaczyła istotną rolę edukacji społeczeństwa oraz poinformowała o wydaniu przez Konfederację Lewiatan szeregu wskazówek i zaleceń dla gospodarki.

Waldemar Lutkowski, FZZ wskazał na potrzebę większej ilości debat poświęconych polityce klimatycznej. Podkreślił, że od grudnia 2019 roku strona rządowa nie przedstawiła jednoznacznego stanowiska wobec tak zwanego Zielonego Ładu. Wyraził obawę dotyczącą likwidacji miejsc pracy oraz zaniepokojenie brakiem odpowiedzi na pisma kierowane do strony rządowej. Zaznaczył możliwość strajku pracowników sektora energetycznego i kopalni.

Jarosław Gowin, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii zaproponował posiedzenie plenarne Rady w dniu 29 października br. na którym zostanie omówiona sytuacja gospodarcza kraju w dobie pandemii.

Grażyna Dębicka-Ozorkiewicz, ZRP zaapelowała o poprawę edukacji proekologicznej społeczeństwa. Wskazała na nieefektywność programów rządowych, podpierając się przykładem dofinansowywania wymiany samego pieca bez systemu odprowadzania spalin. Nakreśliła szanse stojące przed gospodarką wobec transformacji ekologicznej, zaznaczyła przy tym potrzebę aktualizacji prawa oraz wspierania firm i obywateli przez państwo. Podkreśliła również, że wszelkie dalsze działania winny być konsultowane ze wszystkimi partnerami społecznymi.

Dariusz Potyrała, OPZZ wyraził obawę o realizację wynegocjowanych wcześniej ustaleń ze stroną rządową. Zwrócił uwagę na brak konkretnych diagnoz sytuacji. Podkreślił, że problem ma szersze spektrum i zahacza również o transport i rolnictwo. Zaznaczył potrzebę lepszego dialogu oraz to, aby zapraszać do dialogu wszystkie organizacje biorące udział w obradach Rady.

Michał Kurtyka, Minister Klimatu i Środowiska podziękował stronie społecznej za aktywny udział w posiedzeniu i przedstawienie swoich stanowisk. Oznajmił, że sytuacja jest dynamiczna i przyznał racje stronie społecznej odnośnie potrzeby zaktualizowania dokumentów strategicznych państwa. Zaznaczył, że ceni dialog ze wszystkimi przedstawicielami Rady. Zadeklarował pomoc dla regionów, które nie udźwigną zadań związanych z transformacją.

Zbigniew Gryglas, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych powiedział, że neutralność klimatyczna i ambitne cele UE, stawiają sektor energii w trudnym położeniu. Podkreślił, że Polska zaczyna od najcięższego etapu - odejścia od paliw kopalnych. Wskazał, że Polsce grozi ryzyko niedoboru mocy i uzależnienie od importu energii, jeśli nie będzie wprowadzonych radykalnych zmian. Zadeklarował chęć dialogu i zapewnił partnerów społecznych, że strona rządowa nie będzie podejmowała gwałtownych działań bez stosownych konsultacji.

Przewodniczący Andrzej Malinowski zadeklarował przedstawienie stanowiska dotyczącego neutralności klimatycznej w krótkim czasie, żeby wszystkie organizacje mogły się z nim zapoznać i przyjąć je na jednym z najbliższych posiedzeń Prezydium. Wskazał na zagadnienia związane ze wzmocnieniem gospodarki poprzez rozwój nowych gałęzi przemysłu; gospodarką

niskoemisyjną i zachowaniem konkurencyjności oraz poprawą jakości życia Polaków poprzez redukcje emisji CO₂. Powiedział o konieczności edukowania społeczeństwa o zmianach klimatu. Zasugerował stronie rządowej wprowadzenie mechanizmu zachęt do stosowania technologii niskoemisyjnych. Podkreślił potrzebę rzetelnego dialogu oraz pogodzenia rozwoju gospodarki ekologicznej wraz z potrzebami socjalnymi pracowników. Położył duży nacisk na współpracę Polski z Unią Europejską.

Ad 3

Dorota Gardias, FZZ poprosiła o interpretację prawną zakazu zgromadzeń w żółtych i czerwonych strefach, wskazując na wykorzystywanie tego zapisu przez pracodawców w celu unikania spotkań ze związkami zawodowymi.

Marek Mnich, FZZ podkreślił, aby strona rządowa prowadziła dialog ze wszystkimi organizacjami Rady.

Andrzej Radzikowski, OPZZ powiedział, że liczy na to, że strona rządowa będzie traktować Radę jako nadrzędne miejsce do prowadzenia dialogu, pomimo wystąpienia z niej członków NSZZ „Solidarności”.

W związku z wyczerpaniem tematów, będących przedmiotem posiedzenia, **Przewodniczący Andrzej Malinowski** zamknął posiedzenie plenarne.

Andrzej Malinowski

/-/

Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego

*Sporządził
Wiktor Szatkowski
Biuro Rady Dialogu Społecznego*

Protokół przyjęto korespondencyjnie